

jeg: nu trækker jeg mig tilbage, hvis jeg tør udtrykke mig saaledes, fra Ministeriet; nu er det min fulde Overbeviisning, at Ministeriet ikke kan holde sig, men at det maa falde. Saaledes gif det hen til Efteraaret. Det høitærede Thing har forleden Dag hørt, at jeg dengang har skrevet, at saaledes vilde det omtrent komme. Der var dengang nogle af mine Venner — ja det var ogsaa Mænd, der maaskee tidligere ikke havde været mine politiske Venner, men som jeg alligevel høit agtede — som henvendte sig til mig og anmodede mig om at komme herover for at tage fat paa Sagerne, som de udtrykte sig. Jeg gjorde det ikke, skjøndt jeg, ligesom Enhver af os her i Salen, er et Menneske, der meget godt føler, at Tiltro i det Hele er en behagelig Ting, men jeg svarede: Nei, jeg kan ikke gaae ind paa at gaae den Vej, thi efter min Mening maatte Sagen først og fremmest klare sig aldeles. Det kunde være muligt, at jeg havde taget feil, det kunde være muligt, at jeg bedømte Forholdene galt; jeg maatte først være aldeles overbevist om, at min subjective, paa objective Grunde støttede Anskuelse var rigtig. Hvad der her er sagt i offentlige Blade i den Anledning, er ikke ganske correct; men correct er det rigtignok, at jeg i October Maaned 1854, hvis jeg ikke tager Feil, i Holsteen blev spurgt, om jeg meente, at Ministeriet kunde holde sig eller ikke, og at jeg derpaa svarede: Nei. Jeg fik tilfældigviis dengang en Sensation og kom i November Maaned herover til Kjøbenhavn, hvor jeg, akkurat som jeg havde tænkt mig det, forefandt — jeg veed ikke her, om jeg bruger det rette Udtryk, naar jeg siger: en uhyggelig Tilstand, en Misstemning til Høire og til Venstre; den Ene vilde gaae den ene, den Anden den anden Vej, og der var en Uklarhed, der idetmindste paa mig, der var kommen herover som Fremmed, gjorde det Indtryk, at Tilstanden var, som jeg sagde, uhyggelig. Jeg frygtede for, at den kunde blive mere end uhyggelig, at der kunde opstaae Vanskeligheder, der ikke vare til at beherske, og saaledes gif det hen indtil den 3die December. Da blev der endnu engang rettet et Spørgsmaal til mig, da blev der sagt til mig: Du har engang været af den Mening, at Ministeriet

ikke kunde holde sig, men sig nu ogsaa, hvad der er bedst, enten at Ministeriet gaaer af strax, eller at det bliver paa sin Plads, til Rigsdagen er samlet, og at det da falder ligeoverfor Rigsdagen. Derpaa svarede jeg, uden at betænke mig: „er det rigtigt, at Ministeriet maa falde, saa bør det falde i Dag; vi skrive i Dag den 3die December, den 18de skal Rigsdagen samles igjen, og hvis Ministeriet da først optræder ligeoverfor Rigsdagen og ikke vil gaae ind paa, hvad Rigsdagen i dens 5te Session har vedtaget, saa maa der begyndes forfra efter §100; det vil sige, saa tabe vi idetmindste 2 Mar, og — jeg beder det høitærede Thing at lægge Mærke til, hvad nu følger — jeg er fuldkommen overbevist om, at Tilstanden i hele Europa er af den Bestaaenhed, at det danske Monarchie kan komme i den største Fare, hvis vi ikke til Efteraaret 1855 have afsluttet vore indre Anliggender.“ Det kan controllers — og jeg vilde ønske, at det maatte blive det — om jeg ikke har brugt de selv samme Ord, men jeg kommer maaskee senere tilbage derpaa. —

Ministeriet blev demitteret, og Kongen overdrog mig at danne et nyt Ministerium. Dette kan maaskee forstaaes paa Grund af de daværende Forhold, men det bliver vanskeliggere at forstaae, at jeg sagde Ja dertil, thi jeg beder Dem om at spørge rundt omkring, om der eksisterer noget Menneske, som jeg inden den 3die December har talt med, om han maatte være villig til at danne et Ministerium med mig eller paa anden Maade gjort nogen Af-tale med Nogen; jeg beder Dem at forespørge, om noget Menneske har seet et Bogsstav fra mig om, hvorledes mit Program vilde komme til at see ud, hvis jeg skulde danne et Ministerium. Jeg var aldeles uforberedt dertil, saa uforberedt, at da jeg fik Ordre til umiddelbart at tage til Kjøbenhavn for at begynde mit opus, bad jeg om at maatte faae en Frist af 24 Timer, ene og alene for at faae Tid til at bringe paa Papiret og at gjøre klart for mine legemlige Dine, hvad jeg vilde og